

REDACTIA

Perencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Anul 20 cor.

Săptămână .. 10 "

Zilnic .. 2 "

de Duminecă pe an 4

coroane.

România și America

10 coroane.

pentru România și străinătate

de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Perencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

O supărare fără de rost.

De Ioan Slavici.

A fost și era lucru firesc să fie mare în-
sufletirea în »Arenele Romane« și la Curtea
de Argeș, la Tîrgoviște și la Sinaia, la Plo-
ești și la Constanța, pretutindeni, unde,
după vorba poetului, »Români din patru unghiuri«
s-au adunat în frățească dragoste. Mare e
și adevărul, că Bucovineni, Basarabeni
Maramurășeni, Crișeni, Sălăgeni și Un-
toreni, Bănățeni și Ardeleni, Macedoneni,
Siroși și Tesalieni, Moldoveni, Munteni,
Obrogeni și Olteni sunt și se simt același
popor, unul sufletește și nedespărțit și se
simt, ca să o mărturisească aceasta fără
sfișială în fața lumii întregi.

Sunt mulți ceice puneau la îndoială ade-
rul acesta și sunt strîmtorați acum, când
le rămâne decât să-l recunoască și să
se seama de el. Înțelege tot omul cu minte
strîmtorarea aceasta, și dacă ni-s'ar spune,
guvernul stă pe gânduri văzând cele ce
se petrec, l'am socoti compus din oameni cu
un simț, căci are în adevăr să stee pe gân-
duri.

Supărarea lui n'are însă nici un rost.
În fața puterilor elementare supărarea e
dificolă, și putere elementară se dă pe față
în mărturisirea conștiinței de unitate na-
țională a Românilor.

Sunt și se simt cele douăsprezece mili-
ioane de Români același popor, care vrea să
se călășască și să se dezvoalte prin sine însuși
— fără ca să jignească pe alții în interesele
legitime. Așa este, și ori-și-ce încercare
e a face să fie altfel e o stimulare a sim-
țământului național român.

Poate guvernul să abuzeze de putere și
să lovească în câțiva, care îi stau la înde-
mână, dar prin aceasta nu slăbește nici în-
credința, nici mai ales în alții conștiința ro-
mânității, ci mai vârtos o întărește, căci lo-
vitura o simt toți și toți vor și ține să o
și spună aceasta, ceea ce iar va fi o mani-
festațiune a conștiinței de unitate națio-
nală.

Luând parte la serbările jubileare, Românii
toți sunt cuprinși de simțământul, că e
bună din cale bine și frumos, că mare
căutare și mare noroc e să fii Român, și
cei ce-și dă pe față năcazul și ar voi să
îmăbușe simțământul acesta mai vârtos îl
întărește!

Nu le rămâne nici Maghiarilor, dacă
oameni cu bun simț sunt, decât să se împace
cu gândul, că n'au a face numai cu con-
cetățenii lor Români, ci cu întregul popor
român, și să-și dea seamă, că numai dela
dănsii atârnă să și-l facă prieten și ajutor
la vreme de nevoie pe acest popor din ce
în ce mai bine văzut în lume.

Să-și dea Maghiarii seamă, ce erau Ro-
mânii din regatul ungar la 1867 și ce

sunt astăzi, și se vor încredința, că silințele
guvernului de a înăbuși viața națională ro-
mânească sunt nu numai zadarnice, ci tot-
odată și primejdioase și că cei mai răi
dujmani ai poporului maghiar sunt oamenii
politici, cari întrețin lupta între Maghiari și
Români.

Nu! — mai ales acum, după ce s'au pus
în dujmănie cu toată lumea, șovinistii nu
pot să-i învingă pe Românii, cari sunt și
se simt din ce în ce mai tari.

Și dacă nu pot să-i învingă, urmează să
încerce a și-i face prieteni, și n'au decât să
facă încercarea, ca să se încredințeze, că
lucrul e ușor, căci n'au cerut Românii nici
odată și nu cer nici acum decât să fie
lăsați în pace.

Să-i lase pe Români în pace și se vor
încredința, că nu numai Românii le vor fi
buni prieteni ci totodată și lumea cea mare
îi va lauda.

Serbările dela București.

De dr. Dionisie Stoica.

Sunt zile, cari nu se uită, zilele petrecute
la București de Românii transilvăneni, bă-
nățeni, ungureni și bucovineni — sunt zile,
nu memorabile și nu înălțătoare, ci zile
epocale în istoria regenerării noastre na-
ționale.

De un timp încoace s'a vorbit și s'a scris
mult despre unitatea noastră culturală na-
țională. Dar nu erau alte mijloace disponi-
bile pentru ajungerea a acestui măreț ideal,
decât numai contactul literar, care și el abia
dacă luase puțin avânt în timpul din urmă.

Ceice vor fi tresărit, gândindu-se la uni-
tatea noastră, între împrejurări favorabile
ușor de ajuns, s'au zbatut de sigur mult cu
mintea, ca să afle vr'un mijloc, vr'un drum,
care să ducă mai cu siguranță la țintă.

Când fără veste, iată se ivește Expoziția
jubilară a anului 1906.

Mare an va fi acesta în analele istoriei
noastre, nu atât pentru menționata expozi-
ție și nici pentru jubileul de 40 ani de glo-
rioasă domnie, ci pentru că acest jubileu și
pentru că această expoziție a dat ocazie, ca
toți românii, din toate țările, să se vadă
împreună în *Arenele romane*, să tresalte de
fiorii de entuziasm ai revederii și se pece-
tluiască pentru totdeauna acea unitate cul-
turală, care lăsa să i-se simtă tot mai mult
necesitatea.

Văzduhurile s'au cutremurat și glasurile
miilor cântăreți uniți din țară, Ardeal, Banat
și Bucovina, au ridicat pentru un moment
vălul des, așternut pe trecutul nostru bogat
în vitejii și în nesfârșite suferințe, și o în-
credere și putere fără margini s'a sălășluit
în sufletele celor obidiți, împrumutată de
îndreptățite nădejdi în vremile viitoare.

Un popor, al cărui zămislitor se numia
pela 106 Impăratul *Traian*, un popor cu
un Ștefan și Mihaiu, cu un Horia și Iancu,
ca să ne oprim numai la figurile cele mari
de tot, un popor care a înfruntat urgia
optsprezece sute de ani, are o misiune cul-
turală — și poate și mai mare — în isto-
ria popoarelor, în istoria omenimii.

Cei 1800 de ani, trăiți în șicane, ne-
dreptăți, lipsuri, perzeuții și câte alte fără
de legi, cu și fără nume, au foarte mare
însemnătate pentru poporul românesc și e
aproape ziua, în care toți acești ani cu
părțile lor întunecoase vor fi priviți cu alți
ochi, nu peste mult ne vom convinge, că
aceste secole de neîndurătoare probă de
foc ne vor ridica acolo, unde nu se ajunge
cu o școală de vorbe, făcută la întâmplare
în câți-va ani.

Istoria își are multe părți tănuite și multe
rosturi, ce nu se pricep la întâia vedere.

Dar dacă am fost designați să trecem
prin școala, pe care alt popor din lume n'a
făcut-o, și dacă am ajuns să ne dăm seama
de importanța probei de foc, la care am
fost supuși — nu înseamnă, că suntem da-
tori a sta pe loc până când se vor îndura
alții să ne spună, că a sunat ora desrobirii
vrerilor noastre, nu înseamnă, că nu suntem
capabili de-a obține roadele acestei îndelun-
gate răbdări, până nu va veni al doilea
Mesia să frângă lanțurile adâncite în pământ
și ruginite de vechimea vremilor.

Nu, căci tot noi avem să ne pregătim
ziua răsplății, după cum până acuma prin
suferințe și răbdare, de aci înainte prin vrere
cumpănită, stăruitoare și cuminte.

Ora redeșteptării noastre a sunat de mult,
dar numai pentru foarte puțini, necesitatea
unității culturale a fost simțită și ea numai
de cei puțini, și nu se făcuse încă nici cel
dintâi pas pe întelenitul ogor al unității
noastre naționale.

*Dar s'a făcut și acest pas în anul Domnu-
lui 1906, luna August, ziua 27.*

Ne-am unit cu toții, dela Nistru pân' la
Tisa, dela mare pân' la mare — în gânduri
și vreri. S'a simțit această unire chiar și
de cei din regat, cei cu simțul național în-
vălit în multe straturi și scoarțe, s'a simțit
și efectul acestui sfânt sentiment va fi înăl-
țător de suflete și mișcător de inimi.

Mai rămâne un singur lucru: *să învățăm
a ne cunoaște reciproc cât mai bine și mai
cu siguranță*, și 'n special frații din Regat
să facă acest lucru cu îndoită insistență,
pentru că ei nimic nu cunosc mai insuficient
decât pe frații lor din Ungaria.

Iar ca marea operă inaugurată în zilele
acestea să fie încununată cu rezultate fără
întârziere, e neapărată nevoie, ca să se sus-
țină contactul direct între toți românii, de
pretutindeni.

Spre acest scop e foarte salutară întru-
nirea corurilor românești în tot anul în câte

un oraș, iar și mai salutară este, cred eu, propunerea mea, apărută într'un jurnal din capitală, *de-a se întruni toate corurile, cari au luat acum parte la festivități*¹⁾, ori și mai multe, din 5 în 5 ani în Arenele romane.

Acestea vor fi »Serbările naționale dela București«, cari vor pecetlui cu pecete ce nu se topește, toate rezultatele obținute pe teren cultural-național din 5 în 5 ani.

Și aceste serbări vor fi capabile de-a ridica des menționata unitate a noastră la cea mai înaltă perfecție.

Interpelațiunea din parlamentul austriac pentru atrocități militare ne face să revenim asupra unui fapt întâmplat acum câte-va săptămâni în casarma husarilor din Arad. Un husar român a fost adecă astfel maltratat din partea unui ofițer maghiar, încât și-a rupt osul umărului și zace și astăzi încă în spitalul militar din cetate. Este un lucru afară din cale curios, că ziarele din loc nici amintire nu au făcut despre acest caz, câtă vreme de altădată, strigă foc și pucioasă, când vre'un fiu de al lui Árpád ori Izrael e tras de urechi din partea vre-unui ofițer german ori român. Husarului român îi poate rupe și oasele Domnul «hadnagy», căci Românul este numai material brut pentru armată. Noi însă pretindem cea mai severă cercetare în cauză și perfectă satisfacțiune.

Mandatul dela Bocșa, unde a fost ales dl Coriolan Bredicianu, se știe: patrioții l'au petiționat. Comisia a III-a sub presidența lui Babó s'a ocupat Joi de petiția dată. Unul dintre reprezentanții petiționarilor a cerut a se orânduî anchetă pentru a se dovedi marea agitație ce au făcut Românii. Alt reprezentant a fost mai radical: a cerut imediata nimicire a mandatului.

Apărătorul dr. Maniu a replicat ambilor cu temeinice motive juridice.

¹⁾ Cu evitarea celui german. N. aut.

EXPOZIȚIA din BUCUREȘTI.

— IMPRESII. —

Din generația legendară, care la 1848 se adunase pe Câmpia Filaretului (ca noi pe Câmpul Libertății de lângă Blaj!) mai trăiesc câțiva înși prin București... Ce vor fi gândit oare, și mai mai ales ce vor fi simțit, când au intrat pe poarta expoziției și vor fi privit spre înălțimea dealului Filaret, unde de pe Turnul Vlad Tepeș fâlfâie mareș tricolorul român, iar sub turn, pe coasta dealului, s'a refăcut bateria (dela Calafat) unde marele Căpitan a salutat întâia ghiulea turcească?..

Și ce va fi zis, când a ajuns sus, pe deal, de unde ca într'un caleidoscop i-se desfășură vederii lucruri ca în povești... Unde au fost gropi și pășteau bivolițele (chiar nainte cu doi ani), acum sunt pavilioane, oglindă a progresului realizat de țară sub domnia lungă și fericită a unui rege mare; pavilioane de ale statelor mari, cum e Austria și Franța de pildă, cari la 1848 abia știau că sunt Români pe lumea asta, iar d'atunci s'au unit principatele Moldova și Muntenia. Țărișoarele ocupate când de Turci, când de Muscali ori Austriaci, azi sunt un regat cunoscut și respectat în Europa întreagă, ba flamura României salutată este pe mări ce udă trei continente.

Cu adevărat poveste: și progresul sub domnia regelui Carol, și cum s'a făcut expoziția... Se vor fi cheltuit bani mulți, probabil. S'ar fi putut serba iubileul și fără expoziție, mai ales că e vorba despre fapte istorice ce rămân mari și fără a face fast în jurul lor, — toate aceste se poate.

Comisia a hotărât ca în 8 zile petiționarii să prezinte lista alegătorilor din diferele comune. După aceea comisia își va aduce sentința.

După cum știm, guvernul ține ca sigur nimicirea mandatului iar la noua alegere noul fișpan — care ar fi să fie dl Burdia — va trebui să arete ce știe și ce poate.

Tot mai îndrăzneți! Partidul 48-ist din Timișoara, în urma agitațiunilor deputatului dr. Dobroszláv Péter (sârb renegat, ales la Ciacova și cu voturile unor Români păcătoși!) și a altor corifei, a decis să ceară consiliului municipal a face ca monumentul Hentzi de pe piața Timișorii (cetate) să fie dus de acolo și să se ridice în locul lui monument în amintirea lui Ioan Huniade (Corvin).

După ce s'a dus de pe piața Stul George din Buda celalalt monument Hentzi, e firesc ca patrioții să sperie că-l vor înlătură și de pe piața Timișoarei. Când dai degetul, și-se cere și mâna!

Mare bucurie în Israil, și anume în cetatea »celor 13«, în Golgotha Ungariei. S'a găsit adică un brav oficer cu sentimente patriotice naționale puternice, căpitanul Hauszer Henrik, care trecând Joi cu batalionul de recruți și rezerviști pe dinaintea monumentului »celor 13« generali, a comandat ca hornistul să sufle »vigyázz«. În balalion sunt însă și mulți Români, cari ajungând la casarmă, se întrebau: Oare Doamne, de ce s'a suflat »vigyázz«... Unul mai cumințe ar fi zis: »D'apoi d'aceea, să bage de samă tot natul, că așa pățește cine se pune împotriva cu împăratul!«...

Aradanii la Expoziție.

Luni dimineața la orele 9 a cercetat pentru prima oră expoziția. Splendidul oraș de pe câmpul Filaretului ni-a uimit pe toți deja la întâia înfățișare.

La poarta mare a expoziției ni-a primit însuși comisarul drul Istrati, am intrat apoi în expoziție, unde ni-a călăuzit iubitul nostru compatriot Dr. Aurel Popovici.

Masa am luat-o împreună la un restaurant din apropierea expoziției.

Noi știm însă una: de nu era expoziția, n'ajungeam să trecem nici prin valea Dunării, pe unde odinioară au trecut legiunile lui Traian, n'aveam să trecem peste podul «Carol I», s'ajungem la Marea-Neagră, pe țărmurile căreia a plâns duios Ovidius și de unde pe vas român și sub flamură română intraram voioși în Țarigradul de care odată tremura lumea... N'ajungeam să ne rugăm la Mănăstirea Dealului de unde Mihai Viteazul își rotea ochii și-și purta spada peste toate țările locuite de Români; nu era să îngenunchiam înaintea evangheliei scrisă de întâia regină română și așezate în cea mai strălucită biserică din câte s'au zidit în acest colț de lume. Și despre Castelul Peleş era să rămânem numai cu știința culeasă din cărți, nu-l vedeam aievea, după-cum era să murim cu dorul de a vedea pe regele, care cu sabia sa și cu puterea faptelor sale înțelepte tras-a un orizont atât de larg numelui românesc...

Și unde și când se mai putea serba înfrățirea cea de obște a tuturor Românilor, dacă nu în București și cu acest fericit prilej?

Sufletele noastre remas-au adecă înduioșate de cele ce-am văzut în țara întreagă, de dragostea cu care ne-au primit frații și cum ne-am întâlnit, pe sfântul și liberul pământ, Români din patru unghiuri, dela Tisa și Nistru, din Carpați și dela Pind... Am uitat, în acele memorabile clipe, că am trecut prin granițe, am simțit profund, ca nici-odată, că noi toți una suntem și pentru întâia oară am prăznuit împreună și cei obidiți și cei fericiti... Cântecile de cari s'a cutremurat văzduhul în Arenele Romane erau strigăte de bucurie și des-nădejde. Ele exprimau sentimentul cel mai pu-

La masă a ridicat deputatul Stefan Pop toast pentru Regele; ascultam sculați în picioare, apoi părintele Popovici pentru deputatul Stefan Pop, care ne părăsește mâine.

Sever Bocu a ridicat toast pentru Aurel Popovici.

După ameazi vom cercetă mai departe pavilioanele.

Pe mâine seară este luată în program călătoria la Constanța.

Aradanii la Constanța.

Miercuri cu trenul dela orele două am sosit în Constanța oaspeții aradani.

La gară i-au primit Bănescu primarul Constanței și cetățenii cu muzica militară în frunte. Primarul le-a urat sosit bun.

Răspunde Sever Bocu, redactorul ziarului »Tribuna« din Arad.

S'a format apoi un cortegiu și s'au dus la statuia lui Ovidiu unde publicistul Vulcan, într'o entuziastă cuvântare, le spune că aici la picioarele marelui poet Ovidiu s'a întrupat unitatea culturală a tuturor Românilor, căci rând pe rând bucovineanul, ardeleanul, bănațeanul, macedoneanul, au jucat hora unirei, ceace faceți și voi, iubiți aradani.

Răspunde Sever Bocu care zice că venind să viziteze Expoziția și să admire progresele făcute în cei 40 ani de domnie, nu s'au putut opri de a nu veni și aici în Dobrogea, provincie scumpă tuturor românilor, căci a fost câștigată prin sânge de brava armată română și marele ei căpitan. Să strigăm cu toții: Trăiască Regele!

Dela statuia lui Ovidiu cu toții s'au dus la restaurantul Isac unde au luat masa.

La masă au luat cuvântul domnia Sever Bocu, avocatul Mihai Veliciu din Chișinău, primarul Bănescu, ziaristul Mârzea.

În urmă învățătorul Nicu Stejerel recitează o poezie, făcând apologia neamului românesc.

După masă au plecat cu toții la Mamaia.

Seara Primăria a oferit un banchet oaspeților Aradani.

ternic și mai sfânt al celor douăsprezece milioane de Români, risipiți în atâtea mari împărății, dar tari și mândri într'un tiner regat.

Și dacă lacrimi de bucurie va fi vărsat bătrânul din generația legendară dela 1848 când va fi urcat dealul Filaretului și va fi privit în jur de sine, nu mai puțin rămânem mângâiați pentru viața noastră întreagă noi Români, cari din toate vâile și de pe toate șesurile, alergat-am la expoziția jubilară cum alergă mohamedanul fanatic să se închine, măcar odată în viața lui, în sfânta cetate Mecca...

Aici nu puteam prăznui împlinirea celor 1800 ani de când Traian a cuprins Dacia. Ne-am dus să prăznuim alături cu cei cari sunt și azi stăpâni pe vadurile dunărene înaintuite de meșterul Apolodor. Aici ni s'a luat puțința de a ridica o cruce de piatră pe mormântul lui Iancu... Dincolo am sărutat moaște sfinte, craniul lui Mihai Viteazul și lespezi de piatră sub cari își dorm somn de veci eroii neamului...

Iar cât ne-am învățit prin expoziție, ochii nostri căutau dornici ceea-ce este bogăția sufletească a Românilor, reliquiile istorice. Nu ni-au uimit mașinele, ci am rămas emoționați când am văzut coroana de oțel cu care s'a încoronat regele, întâiul rege român, și ni-au podidit lacrimile văzând steagurile ciuruite de gloanțele vrăjmașe, purtate și apărute cu atâta credință și bărbăție de dorobanții frați cu eroii cătane dela Lissa, frați cu cei trimiși de Țar în pustii și înghețul Mandjuriei... Am stat ca în biserică prin pavilioanele unde-s așezate odoarele bisericesti, daruri pioase dela vovevozi mari și bisericosi, mitre, toiaguri și odăjdii purtate de prelați cucur-

Știri dela Epozitie.

Solemnitatea predării lupoaicei oferită de municipalitatea din Roma. În arenele romane s'a predat Joi lupoaica, trimisă ca dar comunei București de către municipalitatea din Roma.

Frumosul dar, acoperit de flori, se află în incinta arenelor, păzit de o gardă de onoare alcătuită din mici dorobanți.

De pe o estradă anume instalată tot în incinta arenelor, s'au rostit apoi mai multe discursuri, cu această ocaziune.

Contele de San Martino, trimisul Romei, a predat acest dar comunei București, arătând că legăturile seculare ce există între România și Italia, vor fi întărite cu această ocaziune.

Ministrul de domenii I. Lahovary face un scurt istoric al relațiilor tradiționale ce există între aceste două țări, origina lor comună și dragostea ce-și manifestă în toate cazurile.

Di dr. Istrati de asemenea amintește obiră comună și exprimă bucuria noulor manifestări de iubire.

Di Al. Ciurcu, ajutor de primar, mulțumesc în numele capitalei, făgăduind că preosul dar va fi bine păstrat.

Di Fontoni directorul școlii italiene vorbeste în același senz.

Urmează apoi corurile cari au cântat im-uri.

Macedo-Românii la Sinaia. Mercuri dimineața cu trenul de 8 și 40 m. au plecat la Sinaia ei 70 de aromâni însoțiți și de frații lor din București.

La orele 1 p. m. macedonenii au sosit la Sinaia.

O delegație de 3 aromâni compusă din d-nii I. I. I. I. I., profesor la școala comercială din Salonic, C. C. C., profesor la liceul din Bitolia și C. B. B., reprezentantul comunităților române din Turcia, a fost primită de rege.

Audiența a durat trei sferturi de oră. Regele a întreținut cu un viu interes asupra situației românilor-macedonenii. După audiență suveranul a dispus să se servească dejunul exprimându-și în același timp dorința de a vedea pe toți elevii noștri din Macedonia.

150 de macedo-români la castelul Peleş. La orele 1 și jumătate toți aromânii sosesc la castelul Peleş și sunt primiți în sala de arme. Când dl aghionari Baranga a anunțat apariția în sală a suveranilor, corul elevilor macedonenii, condus de elevul P. Atanasescu a intonat »Imnul regal«. După dorința reginei ca să cânte corul un cântec aromân, corul a intonat »Părinteasca Dimandare«.

Suveranii au ascultat cu multă plăcere versurile acestui cântec, pe cari le redăm aci:

*Părinteasca dimandare
Nă s'pigiură cu foc mare
Frați de mămă și de tată
Noi armâni dieta toată.*

Știri, cărți și chisoave cari mărturisesc strădani mari și lupte grele. Și dacă nu e larg, ca în orașele apusene, pavilionul artelor, ceea-ce este expres acolo, e totul al nostru, plămuirea celor mai bune suflete românești.

Toate aceste adunate la un loc numai acolo au fost expuse și numai acum se pot vedea... Cum nu era să alergăm a ne îmbogăți sufletul?!

În următoarele se vor scrie puține din cele multe văzute, dar tot ce am simțit în expoziția care dacă luminează prezentul României, nu e mai puțin adevărat că este un omagiu adus trecutului și o rază în viitor.

Leandru.

*Di șurn plocile di mormință
Strigă a noștri bunî părință
Blestem mare s'aibă în casă.
Care de limba lui s'alasă.*

*Care și lasă limba lui
S'lu ardă pira focului
S'ldirină îru pri loc
S'li si frigă limba 'n foc.*

Suveranii au felicitat pe dl Belimace, autorul cântecului. S'a mai cântat și »Imnul Sultanului« pe turcește.

Apoi regele și regina au venit în mijlocul macedonenilor, urându-le bună venire.

O declarație a regelui. D. V. Diamandi exprimă suveranilor omagiile macedonenilor și spune că dorința lor ar fi să aibă și un mitropolit român. Suveranul a răspuns:

— *Cu bunăvoința M. Sale I. Sultanului se va realiza și această legitimă dorință a voastră.*

Două congrese. În arenele romane, în prezența unui public numeros, s'au deschis cu mare solemnitate congresele corpului didactic și al Asociațiunii culturale.

Episcopul Pimen al Dunărei de jos, oficiază serviciul divin și apoi rând pe rând, căpeteniile acestor două instituțiuni iau cuvântul.

Di dr. Hurmuzescu în locul ministrului de instrucție, care e bolnav, cetește discursul dlui M. Vlădescu.

Prin acest discurs se relevă progresele făcute pe tărâmul instrucțiunii și meritele apostolilor noștri.

Di Ion Calinderu rostește un îngrijit discurs arătând tot ce s'a făcut în cursul domniei de 40 de ani a regelui Carol, pe tărâmul instrucțiunii și al cultului științelor.

În fine dl dr. Istrati, rostește un senzațional discurs, arătând relele de cari suferim, biciuind »politicianismul fără scrupule«, neglijența proprietarilor cari nu-și caută moșile, trustul arendașilor, funcționarismul, și în special »dezinteresarea ce o arată guvernanta față de talpa țarei«.

»Gândul nostru trebuie îndreptat spre practic, școli rurale, industrie și administrație pârintească«.

Rezumă apoi lucrările ce are de îndeplinit congresul urând izbândă.

Proclamă președinții de onoare pe dnii B. P. Hajdeu și Grigorescu; ca președinte activ pe anul viitor, pe dl dr. Marinescu, actual vice-președinte, iar ca vice-președinte și viitor președinte, pe dl Anghel Saligni.

Citește apoi telegramele către rege și acelea către noii președinți de onoare, aclamați de adunare.

Finește declarând congresul deschis.

Sibienii în București. În zilele dela 10 până la 14 Septembrie v. a. c. se va reprezenta în Teatrul național din București opera națională »Moș-Ciocârlan« de Todor Cav. de Flondor de către »Reuniunea română de muzică din Sibiu« și societatea pentru cultivarea muzicii naționale »Armonia« din Cernăuți, cu concursul doamnelor Lucia dr. Cosma, Natalia Otto, cântăreața dela opera din Frankfurt a M. și dșoara D. Olariu, elevă a conservatorului din Viena, și a domnilor tenori Nicolae Ștefănescu-Spira și Ștefan Șcarlat.

Aceasta e opera compozitorului român care a avut un succes atât de splendid, când s'a prezentat de repetite ori în Cernăuți precum și cu ocaziunea serbărilor din Sibiu, anul trecut.

Opera va fi condusă de dl Hermann Kirchner, dirigintele »Reuniunii române de muzică din Sibiu«, afară de uvertură și tabloul al II, pe cari la va dirigea însuși compozitorul.

Producțiunile au început Vineri cu concertul I al Reuniunii dela Sibiu, care a dat la 8/21 Septembrie 1906 în sata Ateneului și se vor termina cu Concertul II al aceleiași reuniuni, care se va da probabil la 15/28 Septembrie. Primul concert va fi compus din piese naționale românești, iar în al II-lea se vor cânta »Cruciații« de Gade.

La concertul al II-lea va cânta partea Armidei doamna Lucia dr. Cosma din Sibiu, a eremitului Petru baritonul D-tru Popovici-Baireut, directorul Conservatorului din București; iar rolul tenorului îl va susține domnul Nicolae Ștefănescu Spira.

Din România.

Dela Curte. D. Al. Ciurcu, primarul ad-interim al Capitalei, a fost primit în audiență, de către M. Sa Regina, la Sinaia.

D. Ciurcu a fost primit de Majestatea Sa, însoțit de fiica d-sale d-ra Adda Ciurcu, care se află la Bușteni.

Legatiunea română din Berlin a încunoștiințat ministerul afacerilor străine, că serbările jubileului societății aeronautice din Berlin, vor avea loc la Berlin în zilele de 10—14 Octomvre st. n.

Societatea aeronautică, a făcut invitațiuni cercurilor și societăților mai importante din Germania și străinătate.

Societățile aeronautice franceze au răspuns că vor trimite delegați, precum și 8 baloane, care vor lua parte la serbările aeronautice.

Programul nu s'a întocmit încă pe deplin, totuși se știe că va fi o mare serbare aeriană, la care vor participa toate baloanele ce vor participa la serbare.

Ministerul afacerilor străine, a încunoștiințat ministerul de război de aceasta serbare.

România fiind invitată la aceste serbări, ministerul de război va trimite baloanele regimentului I de geniu, împreună cu mai mulți delegați oficiali.

»Aero-clubul« din capitală va paricipa de asemenea la aceste serbări.

Se crede cu siguranță, că la aceste serbări va asista M. Sa împăratul Wilhelm al Germaniei și și principii imperiali.

Ultime știri.

Nenorocire cu automobilul. Budapesta, 21 Sept. În toate cercurile a produs adâncă impresie moartea tragică a directorului serviciului de ape, Kájlínger Mihály. El mergea cu automobilul la Buda. S'a ciocnit însă de un tramvai electric, care a zdrobit în bucăți automobilul și pe Kájlínger.

Omoruri politice. Petersburg, 21 Septembrie. Un student din Boditrek care tocmai acum a scăpat din temniță, a împușcat pe procurorul tribunalului dela Saringen. Ucigașul a fost prins.

— În gubernia Lugansk indivizi cari n'au putut fi prinși, au împușcat pe șeful poliției.

O catastrofă teribilă pe linia ferată. Se telegrafiază din New-York: În statul Oklahoma, (Statele-Unite) s'a întâmplat o catastrofă înfiorătoare pe linia ferată.

Pe linia Canadia Pacific, trenul compus din 13 vagoane Pulman, pe la localitatea Tower, trecând peste râul Cimmar, care din cauza ploilor crescuse mult, când era pe la mijlocul podului acesta s'a rupt și trenul (afară de un vagon) a căzut în râu la o adâncime de 30 metri. Pe tren nu erau mulți pasageri, cu toate acestea 150 de inși s'au înecat în râu; până acuma s'au scos 47 cadavre.

Altă catastrofă. Londra, 21 Septembrie. Trenul expres a deraiat și a căzut în adâncime lângă Graham. Vagoanele s'au aprins îndată și au ars dela orele 9 până la 3 noaptea. Zece vagoane au ars cu desăvârșire. Până acum au scos de sub ruine 10 morți. Sunt însă jertfe mult mai numeroase.

Mărfi fine engleze și maghiare, flanel, parchete și altele; asemenea vă recomandăm în atențiune, că am dat de un târg ocazional lățime 120 cm. prețul 38 cr. de metru; modelele cele mai moderne, — care se văd în vitrinele (galan-

farele) mele. — Cu deosebire sibiță stimă:

Nádler Lajos,
modist de domni și dame,
Andrási-tér, nr. 20.

Interesant pentru **dame** Din noutățile mele de toamnă a sosit un asortiment întreg.

Adunarea poporală a partidului social-democrat ținută în Dej.

Duminecă, 16 l. c. partidul social-democrat a convocat prin organizația sa locală din Dej o adunare poporală în piața mare a orașului cu ordinea de zi, »sufragiul universal«.

Toți deputații din comitatul Solnoc-Dobâca au fost invitați prin scrisori, ce li-s-au trimis din partea presidentului local al partidului social-democratic.

Dintre deputații maghiari, membrii ai coaliției numai doi înși au răspuns, scuzându-și absențarea cu motivarea, că punctul lor de vedere cu privire la sufragiul universal au avut ocaziunea să-l desvoalte în vorbirile lor de program, din care cauză nu găesc de lipsă de a-și precisa din nou vederile.

Presidentul partidului naționalist Dr. Teodor Mihali și colegul său Dr. A. Vaida au participat și au luat cuvântul la această adunare.

Adunarea o deschide precis la orele 3 p. m. presidentul G. Drob, print'o vorbire, în care espune cauzele, cari au înduplecat partidul său, ca să convoace adunarea.

Dând apoi cuvântul deputatului Tatai, acesta în calitate de referent desfășură într'o vorbire înflăcărată timp mai bine de o oră punctul de vedere al partidului social-democratic, față de chestia sufragiului universal.

Urmând la cuvânt dl Dr. T. Mihali, declară înainte de intra în meritul discuției, că și-a ținut de datorință a urma invitării pentru a-și expune într'o chestiune atât de importantă vederile sale și ale partidului său. Este us general, că partidele politice diferite să țină adunări pentru a discuta punctele lor comune de program, cu scopul de a afla modalitățile, cu ajutorul cărora acele puncte s'ar putea realiza.

»Nu am de gând, cu ocaziunea aceasta, să desfășur programul întreg al partidului naționalist din patrie, — continuă dl Dr. Mihali — țin însă să declar, că principalul scop al programului comun al partidului naționalist din patrie este realizarea înaltului principiu al libertății, egalității de drept și al frățietății. (Vii aprobări și strigăte: Să trăiască!)

Partidul nostru, conform acestei ținte ale sale, care cuprinde în sine interesele bine pricepute ale tuturor cetățenilor din patrie, este condus de aceea convingere tare, că realizarea amintitelor principii înalte, depinde înainte de toate de inarticularea în lege a sufragiului universal direct și secret.

Chiar pentru aceasta partidul nostru și-a ținut de datorință sfântă, ca atât în sesiunea parlamentară trecută, cât și în cea prezentă să scoată la iveală și să constate în proiectul separat de adresă ce l-a subșternut parlamentului ca răspuns la mesagiul de Tron, că parlamentul constituit pe baza legii și procedurii electorale actuale de loc nu se poate privi de expresiunea țării, fiindcă în sînul său nu se poate zice, că sunt reprezentate straturile mai de pe jos ale poporului care formează majoritatea locuitorilor țării și astfel voinței marelui poporului nici că se poate să-i dea expresiune.

De aceea am pretins în chipul cel mai hotărît, ca să fie scoasă din vigoare actuala lege și procedura electorală și ca să fie introdus sufragiul universal și în genere să se creeze în înțelesul principiilor constituționale conducătoare moderne o nouă lege electorală, căci parlamentul numai atunci va fi în stare să corăspundă misiunii sale sublime, dacă va fi reprezentatul tuturor cetățenilor, statului fără deosebire de naționalitate, de clasă socială și de confesiune. (Aprobări generale!)

Partidul naționalist după serioasă și matură cumpănire, a luat poziție în chestia importantă a sufragiului universal atât în număroase adunări populare ținute în decursul anului trecut, cât și în parlament, cu scopul, ca să urgiteze cât mai grabnic în articulare în lege a reformei acesteia.

Onorată Adunare! Referitor la chestia sufragiului universal, care este cea mai importantă garanție a constituției au avut loc în patria noastră mai cu seamă în timpul din urmă număroase schimbări de idei atât din punct de vedere științific cât și din punct de vedere al politice practice.

Nu am de gând să mă demit la discutarea detaliată a chestiei cu această ocaziune înșirând toate acele numeroase și importante motive cari pledează pentru realizarea acestor idei înalte, dar nu pot întrelăsa de a accentua pe scurt, că anume cari sunt principalele motive, cari au întărit în noi convingerea, că este de datorință, ca să întreprindem tot ce ne stă în putere, atât pe cale parlamentară cât și pe cale socială pentru realizarea sufragiului universal«.

Oratoru expune apoi pe larg, că interesele statului pretind nu numai puțin introducerea sufragiului universal decât considerații de natură curat etică-filozofică, umanitare cât și considerațiuni iuridice.

»Și urmând principiul dreptului abstract, al dreptului ca drept — continuă oratorul — trebuie să pretindem introducerea sufragiului universal, căci dacă statul pretinde dela cetățenii săi fără deosebire de clasă, naționalitate și confesiune jartfe de avere și de sânge, este dator să le asigure cetățenilor și drepturi.

Din punctul de vedere al interesului bine priceput al statului, este de a se căuta unitatea statului nu în unitatea de limbă, care este ne-realizabilă, — ci în unitatea sentimentelor, iar aceasta este posibilă numai între cetățeni egali îndreptățiți.

Onorată adunare! Cu durere a trebuit să experiam în decursul luptei noastre politice de până acuma, că atunci, când noi pătrunși de ideile libertății, egalității și dreptății și ținând înaintea ochilor interesele vitale ale patriei noastre, am pretins introducerea sufragiului universal, luptându-ne pe cale legală pentru această importantă garanție a constituționalismului, partidele coaliate nu numai că nu ne-au sprijinit, cu toate că și ele profesau înaintea alegerilor postulatul sufragiului universal, dar au timbrat de nepatriotică lupta noastră și i-au numit pe toți aceia, cari se luptă pentru sufragiul universal, trădători de patrie.

Această procedere a lor pe noi nu ne deprimă, căci deși este dureros de a constata, însă în patria noastră este un obicei, că partidele dela putere, atunci când nu sunt în stare de a combate cu argumente, numesc fără de nici un temei pe ori-cine, cine cutează de a fi de alte convingeri politice decât ele, trădător de patrie și înainte de toate pe naționalități și partidul social-democratic. Caracteristic este însă, că în timpul din urmă cu ocazia unei serbări naționale-maghiare, bărbați ce ocupă funcțiuni foarte înalte, și cari se țin de partidul actual guvernamental i-au timbrat de »bandă trădătoare de patrie« și pe acei bărbați politici maghiar, cari nu sprijinesc guvernul actual.

Noi condamnăm necondiționat acest metod de luptă politică și ținem de un mare pericol că cetățenii statului să fie clasificați, căci suntem siguri, că precum în orice stat astfel și în patria noastră sunt diferite partide, dar nu sunt trădători de patrie.

Luptă constituțională și activitate parlamentară nu este posibilă fără opoziție și într'adevăr este ridicol că partidul ce se găsește la putere să numească trădători de patrie toate acele partide și cetățeni independenți, cari nu se identifică cu vederile sale.

Dar abstrăgând dela toate acestea, nu țin de admisibil, că între actualele relații politice grele să fie conturbată relația amicală și înțelegerea între cetățenii cu atari acuzări lipsite de temei, căci dacă oarecândva, atunci între referințele grele actuale ar fi de dorit să fie susținută între toți locuitorii țării buna înțelegere și solidaritatea, ceea ce numai atunci este cu puțință, dacă va fi respectată reciproc convingerea politică și dacă fi abandonată acuza neintemeiată a lipsei de sentimente patriotice«.

dl dr. Mihali caracterizează apoi pe larg atitudinea neloială ce o observă guvernul cu privire la introducerea sufragiului universal și își termină vorbirea cu următoarele cuvinte:

Onorată Adunare! »Partidul nostru între alte chestii ține să apere și interesele clasei muncitorilor, însă deslegarea dreaptă a chestiei muncitorilor și democratizarea instituțiilor statului se poate aștepta numai după introducerea sufragiului universal, când poporul întreg al țării va fi reprezentat în parlament fără deosebire de naționalitate, clasă socială și confesiune. Pentru ajungerea acestei ținte politice o să luptăm cu toții!«

După dl dr. Mihali luă cuvântul redactorul fițuice maghiare, susținută de oamenii administrației »Vármegyei Közélet« Klein Maxi. Omul fișpanului, — apreciind puternicile argumente espuse de dl dr. T. Mihali, — se declară pentru sufragiul universal cerând numai o »schimbare bagatelă«, ca să fie dreptul de alegător legat de cunoașterea limbei maghiare. Dânsul își înteneia argumentările sale pe baze istorice, declarând, că a făcut temeinice studii istorice, pe baza cărora a ajuns la convingerea, că Ungaria s'a putut susține o mie de ani mulțumită faptului că limba maghiară a fost limba de stat.

Urmând dl deputat dr. A. Vaida-Voevod replică înainte de a intra în meritul discuției antevorbitorului său recunoscând, că acela va fi făcut studii istorice, dar atrăgându-i atențiunea asupra împrejurării că D-sa ca delegat al oamenilor din fruntea comitatului și ca un reprezentant al clasei domnitoare ar trebui să știe că în Ungaria cea de 1000 de ani limba latină a fost limba statului, și principiul lui Ștefan cel Sfânt principiul conducător politic.

Ce privește universalitatea dreptului electoral cum îl voiește dl Maxi și principiul democratic al acestuia, D-sa nu ar trebui să uite, că numai mai Românii și ceilalți nemaghiari, dar și conreligionarii D-sale, Ovrei ar fi spoiați de drepturi, întru cât mulți dintre ei nu știu ungurește.

dl deputat dr. A. Vaida-Voevod își expune apoi pe larg vederile asupra chestiei sufragiului universal în perfect acord cu vorbirea d-lui president dr. T. Mihali.

Luând referentul Tatai din nou cuvântul, combate în termeni ironici pe Klein Maxi și în chipul cel mai aspru șovinismul și intoleranța maghiară față de naționalitățile nemaghiare. Ia în ris ideea de stat maghiar și unitatea politică a »națiunii«.

Piața era plină de lume, din toate straturile societății. Ordine perfectă. Insufletire la culme. Domnii dela comitat în frunte cu vicecomitile au stat și ei dela 3 până la 6 1/2 ore p. m. alături cu poporul ascultând oratorii. În casina gentriilor de vis-à-vis erau ferestrele tixite și comitele suprem contele Wasschibița, meditănd asupra accentelor viitorilor vremi, ce-i băteau la ureche. Acești domni sunt cu toții consternați că ce va fi oare soarta ideii de stat maghiar și a »imperului« maghiar, dacă naționalitățile și muncitorii desmoșteniți vor da mână cu mână pentru dobândirea sufragiului universal și pentru înfrângerea oligarchiei nemeșești.

Raportor.

Andrássy la Kassa.

— Corespondență particulară. —

Contele Andrássy, ministrul de interne și deputatul Cașoviei, astăzi în 18 Sept. p. m. la 4 și jum. și-a ținut darea de samă în sala așa numită »Schalk-ház«.

Înainte de vorbire la 4 și jum. ore Andrássy însuși cu capul descoperit a depus o cunună statuia honvezilor, spunând următoarele cuvinte »Felteszem ezen koszorut az alkotmány párt nevében« și numai decât s'a și depărtat.

Înainte de asta cu 8 zile, când au dezvoltat statuia honvezilor în prezența ministrului de honvez Jekelfalussy și care d'asemeni a depus o cunună am cugetat să scriu, că numai zvonul a fost mare

SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mână străine. Cine vrea să se convingă despre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela **Schöner Samu**, juvaeriu în Szeged. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr. un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus.

atunci a fost de față dintre militari numai comandantul infanteriei Pucherna și Hoffman, cel al honvezilor, alți ofițeri ori cătane simple nu s'au prezentat, nici pe stradă nu le-a fost permis să umble. Alături de Jekelfalussy cât și Andrassy au încununat statuia honvezilor, cugetând, »vakulj nemzet és neküljtok Lengyel Zoltánok és a többi sovinszék!»

În sala de vorbire Andrassy a vorbit dela 5 până la jum. la șase sara, numai o jum. de oră. Andrassy este foarte slab orator. În toată primăvara dânsul este un »szegény legény», atât menținându-l cât și corporalmente este foarte debil. Am fost în depărtare de 10 pași de el și de abia am putut auzi ceva.

Vorbirea lui a constat din 3 părți: 1. Comerț. 2. Administrația comitatelor. 3. Ajutorarea săracilor și în fine a amintit despre »sufragiul universal».

El privește sufragiul universal a zis: că mulți deputați, că dânsul nu voiește a face sufragiul universal, el chiar din contră, lucră cu tot sufletul însă acesta e un lucru mare și foarte serios și chiar de aceea nu se poate grăbi. Apoi că cu cât mai curând ori mai târziu îl va pune pe masa parlamentului.

Îndeosebi a vorbit despre întărirea administrației comitatelor.

Din toată vorbirea lui se vede și iasă la lumină, că Ungurii se pregătesc la o altă rezistență și viață.

Culmea vorbirei a fost că el a fost și este pe vârstă 67. El totdeauna a căutat și caută pacea cu țara, căci Ungurii au lipsă de ajutorul regelui. Nota bene:

Primul punct al vorbirei a fost, că lucrul de competență este tocmeala cu Austria și aceasta nu poate fi o coaliție cu Austria, ci numai un contract (»az osztrákokkal nem szövetségsek, hanem csak szerződéses viszonyban — a mi a kiegyezéstől»).

În fine a mulțumit și a zis că tare voiește ca țara să devină o cetate mare a maghiarizmului. Doamne, — Doamne, cum s'a mai schimbat țara, din țara și cuibul lui Svatopluk să devină țara lui Árpád.

Andrassy a fost însoțit de mai mulți deputați: Kózik, preotul Molnár, Burdia etc.

Între aceștia a fost și deputatul Dobrei, jidanul Emil Moskovitz, pe care îl cunosc personal; este un jidan de aici din comitatul Zemplény.

Sărman cercul Dobrei, pe ce mâni profane a ajuns! Moskovitz ar fi un jidan isteț însă aciniștii și Andrassy îl seduc și-l metamorfozează. Este ceva nenatural, că s'au dat Români la Doamne, de au votat pentru jidan!

Isprăvile companiei Grödel.

Azi mâne isprăvile companiei Grödel și nu numai senzații în presa maghiară, ci și în parlament, ba după cum se deslușește lucrurile, ajung scandal european. Deputatul Lengyel Zoltán continuă adevărat numai cu articole violente, ci se prețuiește să interpeleze în Dietă și să vină cu fapte, cari vor fi o condamnare nu numai a isprăvilor fraților Grödel, ci și a comitatelor lor, printre cari sunt persoane susținute.

Într'un articol recent iată ce scrie numitul deputat:

Părți întregi de țară au fost jefuite, sute de mii de baguri aduși la sapă de lemn: afacere obținută în grozitoare. Nici un minut nu poate să treacă nelămurită și nici un criminal să nu răscădească nepedepsit. Făptuitorii jefuirii pădurilor săracilor trebuie dați pe față și executați fără milă. Cu banii furați pot să mituească și să ademenească, cinstea trebuie să învingă însă».

După ce arată cum patru frați Grödel au intrat în societatea de cumpărat păduri

întemeiată la 1892 cu 1,391.300 fl., spune și taina cum acești Ovrei au ajuns nu numai baroni și cetățeni de onoare, dar să facă ce vor prin părțile unde aveau pădurile.

În direcția acestei societăți de exploatare au ales adevărat pe oameni de ai stăpânirii, cari — bine înțeles — trăgeau lefuri grase. Astfel au fost aleși (la 1898) secretarul de stat Bedő Albert și fișpanul Pótsa József, apoi la 1900 fișpanul (fost la Brașov) Székely György, la 1903 Hieronymi Károly, fost ministru.

În comitetul de supraveghiere erau Daniel Gábor, Feilitsch Arthur, corifei liberali, precum și corifeii kossuthiști Nessi Pál și Barta Odön. În felul acesta, înțelege ori și cine, frații Grödel erau mari și tari, puteau face ce le place.

Pentru săteni.

Expoziția națională din București și primirea ce li se face acolo Românilor de peste hotare, este înălțătoare de suflet. În viața sa numai odată are omul prilej să vadă așa lucruri mărețe.

S'au și dus să le vadă mulți Români din părțile noastre, cărturari mai ales.

Ar fi însă de dorit să se ducă și țărani, plugari de pretuțindeni. Anume, în luna lui Octomvrie, când au mai isprăvit cu lucrul și în București e încă vreme frumoasă.

Aceia cari se înlesnesc și pot cheltui pentru acest scop 15 fl. (30 coroane), să se înștiințeze la Redacția Tribunei, trimițând 4 fl. (din cei 15 fl. cât va costa drumul, dus și întors). Plecarea ar fi cam la 8/21 Octomvrie.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 22 Septemvrie 1906.

— **Conzistor plenar.** Mercuri nainte de amiază s'a ținut conzistorul plenar al diecezei Aradului, sub prezidenția P. S. Sale episcopului Ioan I. Papp, fiind de față arhim. Aug. Hamzea, protos. R. R. Ciorogariu, protop. V. Beleş, dr. I. Trailescu, G. Sîrbu, P. Miulescu, M. Lucața, preoții C. Ursuț, Tr. Magier, Crăciunescu, T. Oprean, F. Manuilă, d-nii dr. N. Oncu, S. Raicu, Russu Șirianu, Iosif Moldovan, dr. G. Ciuhandu, C. Purcariu, G. Serb, A. Călniceanu și P. Truța.

Între alte agende s'au luat măsuri pentru îndeplinirea protopopiatului Ienopolei, numindu-se comisar de alegere P. C. Sa protosincelul R. R. Ciorogariu.

Concurenți pentru acest post sunt I. Giorgia, protopop în Buteni și preoții V. Mihulin (Comlăuș), Al. Popovici (B.-Ciaba) și S. Cornea (Bătania).

S'au luat d'asemeni și alte deciziuni în afaceri școlare mai ales.

— **Ungurii americani,** cari Duminecă au fost de față la desvălirea statuei G. Washington în Budapesta, Miercuri au sosit la Arad, unde au fost primiți de primarul Institoris și alții; ei

s'au dus apoi și au depus cunună pe statua celor 13 generali maghiari împușcați și spânzurați la 6 Oct. 1849.

— **Domnia jidovească.** Din Bârsa ni se telefonează: »Azi (Joi) în toată Bârsa sunt închise prăvăliile (duchenile). M'am dus să cumpăr câte ceva la Buteni. Când colo nici aici nu află prăvălie deschisă. Ai crede că s'au pus Ovrei în grevă. Când colo toată treaba e că ei au azi anul nou! La tot cazul e rușine mare că în așa două sate fruntașe nu e nici o prăvălie creștină».

De, cam eșă e și pela Arad.

Fie asta îndemn pentru Români, să-și deie copii la negoț!

— **C. Burdia,** deputat al Caransebeșului, care vrea s'ajungă însă fișpan, se știe: a scris un articol în care aduce invinuire mari bisericii românești și tuturor așezămintelor noastre naționale. Asta a făcut-o dsa pentruca s'ajungă cu atât mai sigur — fișpan.

Tot pentru a se pune bine cu stăpânirea, îl vedem că a însoțit pe ministrul Andrassy la Kassa... De, Andrassy e cel ce numește fișpanii.

Nu știm dacă, cu toate aceste dovezi de supunere ce dă stăpânirii, va fi numit fișpan iar un om al lui de încredere (care se girează de altfel ca mare naționalist) slujbaş în ministerul de culte.

Vedem însă că «Temesvári Hirlap» dela 19 c. reproduce cu multă plăcere articolul subscris de dl C. Burdia.

Care este părerea Românilor privitor la fapta dlui Burdia, s'a arătat în toate foile românești. Toți îl osândesc greu.

— **Căpiați!** Un nebun ori șarlatan iar și-a bătut joc de presa maghiară. Toate ziarele sunt adică pline cu vorbe mari și late împotriva mitropolitului Mihali și a vicarului său Moldovan pentrucă au adus și înmormântat la Blaj pe Severu Axente, eroul dela 1848—49.

Pentru-că, vezi Doamne, Severu Axente n'a fost erou, ci bandit, — așa zic foile maghiare. Rózsa Sándor a fost însă, după a lor părere, mare erou... Și, mai adaogă: e o batjocură pentru Unguri și țară ca lui Axente să i-se deie cinste...

A trecut o lună, de când a fost înmormântat Axente. Și totuși, presa maghiară chiar acum a găsit vremea să-i izulțe memoria.

D'odată cu izulțele mai debitează și minciuni. Zice că țărani din jurul Blajului au fost ademiniți că li-se va da câte 2 coroane dacă vin la înmormântarea lui Axente. Au și venit, dar fiindcă nu li-s'au dat bani, acum sunt foarte supărați.

Asta-i scornitura ticăloasă a vre-unui jidov care ca arendaș se răsfăță și se îmbogățește poate chiar din vre-o moșie românească... Durere adică: sunt Români cari își arendează moșia la Ovrei!

— **Bérczi Béla,** căpitanul de poliție din Budapesta, care s'a împușcat, a fost jidan și numai după ce a văzut că se poate pricopsi la poliție, s'a botezat. Era de altfel foarte isteț și tăcut. Pusese mâna pe o mulțime de hoți și spărgători. El a prins compania de spărgători alui Papacosta-Afendakis, el a descoperit pe Csombor care furase »postkísli» cu aproape un milion, el a descoperit pe Takács Zoltan care a falsificat bani, el a descoperit pe Szelen Adorján care vruse să arunce în aer monumentul Hentzi. A fost de altfel instrumentul politic al tuturor guvernelor.

— **Nepotul ministrului Polónyi,** după cum scrie »Népszava» e postar în Oroszvár. Plăcându-i traiul bun, a furat o scrisoare cu 1000 coroane și a făcut chef prin Viena. Lucrurile s'au descoperit, cu toate acestea onorabilul este și acum în slujbă... E bine să fii nepot de ministru, dar mai ales al ministrului de dreptate! Cum rămâne însă treaba cu dreptatea?

Perge és Rozslay utóda
fabrică de mașini și de pluguri pentru economie în Oradea-Mare.

Recomandă fabricație proprie de pluguri din cea mai bună calitate. o o o
Pentru fie-care preț i-a răspundere.

Magazin mare de grape, eiururi, cremă, zdrobitoare de struguri și tăietoare de pale.

S'a fondat la anul 1874.

H A I N E**pentru bărbați, juni și copii**

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții -- -- și mai ieftine prețuri la -- --

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

Arad, Edificiul teatrului.

Filiala în Piața libertății Nro. 1.

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână**MARFĂ NOUĂ!**

Telefon Nro. 534.

Comandă din provincie se efectuează se efectuează încurând.

Marfă bună, prețuri ieftine, serviciu punctual.

Raderea de prisos!

Cine voește se economisească banii, cine voește se cruțe timpul, cine nu voește se fie espus la vre-o boală de piele, acela se rade

cu „RASOL“**sănătos! plăcut! ieftin!**

Un kilogram cu care se poate rade de 30 de ori, 2.40 Cor. In provincie 3. Cor. plătindu-se înainte, se trimite gratuit, Cu mandat postal mai scump cu 20 fil. Pregătește și trimite

„RASOL“ Vegyiipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váczi-körút 55.

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

— Vanzătorilor dă concesiune. —

Cel mai bun mijloc pentru stărpirea părului**e „RASOLIN“ -ul**
foarte recomandat damelor,

Prețul unui borcan 2 Cor. in provincie 2.50 Cor., pe lângă trimiterea sumei, franco cu mandat postal e mai scump cu 20 fil. Unii o o o o cul pregătitor o o o o

„RASOL“ Vegyiipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váczi-körút 55.

Magazin: Farm. Török József, Király-u. 12

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

Pene**ieftine de
paț de
BOHEMIA**

5 kgr. de peno noui cor. 9.60
calitate mai bună 12 cor.; plhe albe fine sfășiate cor. 18—24, albe ca zăpada, fine ca pihel, sfășiate 30—36 cor. Comandele se fac franco și cu rambursă. Comandele se primesc napoi pentru altele ori se rambursează banii.

Benedikt Sachtel, Lobes — Nro. 340.

Posta PILSEN, BOHEMIA (Böhmen).

La expoziția din Paris 1900 a câștigat „Grand Prix“

Ioan Francisc Kwizda

furnisorul curții c-reg, austro-ung., reg. române și princ. bulgare

farmacist cercual în Korneuburg
(lângă Viena).**Prav de Korneuburg al lui Kwizda**
pentru nutrire vitelor

Este un mijloc de hrană pentru cai, vite cor-nute și oi. In cele mai multe grajduri se folosește de 5) ani la lipsă de hă-miseală, împotriva mistuirii roie, pen-tru îmbunătățirea laptelui și pentru ur-carea cantității de lapte a vacilor. Pre-țul unei cutii 1.40 cor., o jumătate cutie costă 70 fil.

Veritabil e numai cel provăzut cu broveta mai sus. Prețurile ilu-strate să trimit gratuit și franco.

Depozit general: farmacia lui Iosif Török, Bud-apest, VI., Király-utza 12 și Andrássy-utca 26

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Ștrianu	Cor. 2.—	plus 10 fil. port.
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.—	5 „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40	5 „
„Școlarul declamator“	0.50	5 „
„Stropi de roană“	1.—	10 „
„Aur“ Const. Hodoș	1.50	10 „
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.30	3 „
„Amicul Poporului“ T. Vuiculescu	1.—	10 „

Expositură în Toracul-mic.

Filială în Buziaș.

„TIMIȘIANA“instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½ 0/0, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5 0/0 interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCE. GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE**„TRANSYLVANIA“**

primesce oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termen fiș, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment in ziua morții întâmplată;
2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reovisite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cunurz, ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fie-care comună și direct prin

Agentura principală **„TRANSYLVANIA“** în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul
grâul, secara, ovězul și toată economia

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!